

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ
Քրեական իրավունքի ամբիոն

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝ 1904/B10 «Կրիմինալոգիա»

Որակավորման
աստիճան՝

բակալավրի կրթական ծրագիր

Կազմեց՝

իրավ. գիտ. դոկտոր, պրոֆեսոր
Ա. Գաբուլյանը

ԵՊՀ հրատարակչություն
ԵՐԵՎԱՆ 2013

ԾՐԱԳՐԻ ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1904/B10 «Կրիմինալոգիա» (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (24 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար, 28 ժամ ինքնուրույն աշխատանք)

7-րդ կիսամյակ, առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթաց

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել հանցավորության և հանցագործությունների առանձին տեսակների կրիմինալոգիական առանձնահատկություններին, պատճառներին ու պայմաններին, հանցավորության, հանցագործությունների առանձին տեսակների և եզակի հանցագործության կանխմանն ուղղված միջոցառումներին:

Կրթական վերջնարդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կունենա

գիտելիք և իմացություն

- կրիմինալոգիայի բովանդակությունից, էությունից,
- հանցավորության և դրա առանձին տեսակների զարգացման միտումներից,
- հանցավորության և դրա առանձին տեսակների գործոններից,
- հանցավորության նկատմամբ վերահսկողության մեխանիզմներից,

Ունակ կլինի

(բուն մասնագիտական կարողություններ)

- ինքնուրույն գնահատել հանցավորության վիճակը և կանխատեսել դրա զարգացման միտումները,
- բացահայտել հանցավորության պատճառներն ու պայմանները,
- բացահայտել եզակի հանցագործության պատճառներն ու պայմանները,
- գնահատել հանցավորության նկատմամբ վերահսկողության և հանցավորության առանձին տեսակների ու եզակի հանցագործության կանխման արդյունավետությունը:

Ստուգումների անցկացման ձևը և գնահատման չափանիշները

Նախատեսված երկու ընթացիկ ստուգումներից յուրաքանչյուրը գնահատվում է առավելագույնը 9 միավոր: Ստուգումներն անցակացվում են բանավոր: Հարցատոմսը պարունակում է երեք հարց, յուրաքանչյուրը առավելագույնը 3 միավոր արժեքով: Միավորների քայլը 0,5 է:

1-ին ընթացիկ ստուգումը ներառում է թեմաներ 1-ից 6-ը, 2-րդ ընթացիկ ստուգումը՝ թեմաներ 7-12-ը:

ՂԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Մաս 1.

Թեմա 1.

Կրիմինալոգիայի հասկացությունը, առարկան, կապը այլ գիտությունների հետ

(2 ժամ դասախոսություն)

1. Կրիմինալոգիայի հասկացությունը, կրիմինալոգիայի՝ որպես գիտության բովանդակությունն ու էությունը: 2. Կրիմինալոգիայի առարկան. հանցավորություն, հանցանք կատարող անձինք, եզակի հանցագործության պատճառներ և պայմաններ, հանցավորության պատճառներ և պայմաններ, հանցավորության նկատմամբ վերահսկողություն: 3. Կրիմինալոգիայի կապը այլ գիտությունների հետ. կապը իրավաբանական գիտությունների հետ (քրեական իրավունք, քրեակատարողական իրավունք, քրեական դատավարություն, կրիմինալիստիկա, վարչական իրավունք, իրավունքի այլ բնագավառներ), կապը ոչ իրավաբանական գիտությունների հետ (ընդհանուր և սոցիալական հոգեբանություն, բժշկություն, վիճակագրություն, տնտեսագիտություն, ժողովրդագրություն):

Հարցեր 1-3 – Անցկացվում է ներածական դասախոսություն:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Ա. Գաբուլյան «Կրիմինալոգիա» (դասախոսությունների տեքստ)

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Криминология. Учебник для вузов. Под. ред. В.Н. Бурлакова, Н.М. Корпачева, СПб., 2002.
2. Криминология. Учебник для юридических вузов. Под. общей ред. А.И. Долговой. М., 1999
3. Криминология. Изд. Московского университета. М., 1994.

Թեմա 2.

Հանցավորություն

(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

1. Հանցավորության հասկացությունը. հանցավորությունը որպես դասակարգային հասարակության երևույթ, սրա վերաբերյալ առկա տեսակետները, հանցավորությունը որպես պատմականորեն փոփոխվող երևույթ, հանցավորությունը որպես համակարգային երևույթ: 2. Հանցավորության հատկանիշները. հանրային վտնագավորություն, հարաբերական ինքնուրույնություն, լատենտայնություն: 3. Լատենտայնությունը՝ որպես հանցավորության հատկանիշ. հասկացությունը, օբյեկտիվ և սուբյեկտիվ պատճառները, արհեստական և բնական լատենտայնություն, բացահայտման մեթոդները: 4. Հանցավորության քանակական և որակական ցուցանիշները. հանցավորության մակարդակ, կառուցվածք, շարժընթաց: 5. Հանցավորության աշխարհագրություն, էկոլոգիա, քարտեզագրություն:

Հարցեր 1-5 – Անցակացվում է ներածական դասախոսություն:

Հարցեր 2-5 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը, այնուհետև սեմինարի ընթացքում քննարկում խնդրահարույց հարցերը, կոնկրետ օրինակների հիման վրա գնահատում հանցավորության վիճակը:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Ա. Գաբուլյան «Կրիմինալոգիա» (դասախոսությունների տեքստ)

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Карпец И.И. Проблема преступности. М., 1969
2. Коган В.М. Социальные свойства преступности. М., 1977.

3. Лунеев В.В. Преступность XX века. Мировые, региональные и российские тенденции. М., 2005, Изд. 2-е переработанное и дополненное.
4. Сахаров А.Б., Саркисов Г.С. Проблема преступности в современных условиях. Ереван, 1991.
5. Уеда К. Преступность и криминология в современной Японии. М., 1989.
6. Шестаков Д.А. Преступность среди социальных подсистем: Новая концепция и отрасли криминологии. М., 2003.
7. Кудрявцев В.Н. Преступность и нравы переходного периода. М., 2002.
8. Ли Д.А. Преступность в структуре общества. М., 2000.

Թեմա 3.

Հանցանք կատարող անձինք

(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

1. «Հանցագործ անձ» հասկացության հետ կապված հիմնախնդիրները. ժամանակային, տարածքային և բովանդակային հիմնախնդիրներ: 2. Հանցագործի անձում կենսաբանականի և սոցիալականի հարաբերակցության հիմնախնդիրը, կենսաբանական, սոցիալական և կենսասոցիալական տեսություններ: 3. Հանցանք կատարող անձանց սոցիալ-ժողովրդագրական հատկանիշները: 4. Հանցանք կատարող անձանց սոցիալ-դերային հատկանիշները: 5. Հանցանք կատարող անձանց սոցիալ-հոգեբանական առանձնահատկությունները. պահանջմունքներ, արժեքային կողմնորոշումներ, դրդապատճառներ, հոգեհուզական առանձնահատկություններ:

Հարցեր 1-5 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Հարցեր 2-5 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը, այնուհետև սեմինարի ընթացքում քննարկում խնդրահարույց հարցերը:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Ա. Գաբուլյան «Կրիմինալոգիա» (դասախոսությունների տեքստ)

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Антонян Ю.М., Кудрявцев В.Н., Эминов В.Е. Личность преступника. М., 2004.
2. Кириллов С.И. Личность преступника (проблемы типологии). М., 1998.
3. Игошев К.Е. Типология личности преступника и мотивация преступного поведения. Горький, 1974.
4. Иванов Н.Г. Аномальный субъект преступления. М., 1998.
5. Кондратюк Л.В. Антропология преступления (микрোকриминология). М., 2001.
6. Лунеев В.В. Мотивация преступного поведения. М., 1991.

Թեմա 4.

Եզակի հանցագործության պատճառներն ու պայմանները

(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

1. Եզակի հանցագործության պատճառների և պայմանների հասկացությունը:
 2. Հանցագործի անձի ձևավորումը՝ որպես եզակի հանցագործության պայման. ֆիլոգենետիկ և օնտոգենետիկ, պրենանտալ գործոններ: 3. Ընտանիքի դերը հանցագործի անձի ձևավորման մեջ: 4. Ռեֆերենտային խմբեր: 5. Իրադրության դերը հանցավոր վարքագծի մեխանիզմում: 6. Եզակի հանցագործության պատճառների ու պայմանների վիկտիմոլոգիական հիմնախնդիրները:

Հարցեր 1-4 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Հարցեր 3-6 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը, այնուհետև սեմինարի ընթացքում քննարկում խնդրահարույց հարցերը: Բացի այդ, ներկայացվում են կոնկրետ հանցագործության օրինակներ, որոնք վերլուծության են ենթարկվում վիկտիմոլոգիական ասպեկտով:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Ա. Գաբուլյան «Կրիմինալոգիա» (դասախոսությունների տեքստ)

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Кудрявцев В.Н. Генезис преступления: опыт криминологического моделирования. М., 1998.
2. Лунеев В.В. Мотивация преступного поведения. М., 1991.
3. Механизм преступного поведения. М., 1986

4. Криминальная мотивация. М., 1986.
5. Антонян Ю.М. Почему люди совершают преступление. М., 2005.
6. Зелинский А.М. Криминальная психология. Киев, 1999.
7. Кондратюк Л.В. Антропология преступления (микрোকриминология). М., 2001.
8. Иванов Н.Г. Аномальный субъект преступления. М., 1998.
9. Бартол К. Психология криминального поведения. СПб., 2004.
10. Ривман Д.В., Устинов С.В. Виктимология. Нижний Новгород, 1998.

Թեմա 5.

Հանցավորության պատճառներն ու պայմանները

(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար)

1. Հանցավորության պատճառների ու պայմանների հասկացությունը (հանցավորության պատճառներ և պայմաններ, հանցավորությանը նպաստող գործոններ): 2. Հանցավորության պատճառների և պայմանների վերաբերյալ առկա հիմնական տեսությունները. սոցիալական անոմիայի տեսություն, մշակույթների բախման տեսություն, գործոնների բազմաթվության տեսություն, դիֆերենցիալ ասոցիացիայի տեսություն: 3. Սոցիալական հակասությունները որպես հանցավորության պատճառ: 4. Հանցավորության սոցիալ-տնտեսական գործոնները: 5. Հանցավորության կազմակերպակառավարչական գործոնները: 6. Հանցավորության իրավական գործոնները:

Հարցեր 1-6 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Հարցեր 3-6 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը, այնուհետև սեմինարի ընթացքում քննարկում ՅՅ-ում հանցավորությանը նպաստող գործոնները:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Ա. Գաբուլյան «Կրիմինալոգիա» (դասախոսությունների տեքստ)

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Кудрявцев В.Н., Эминов В.Е. Причины преступности в России. М., 2006.

2. Кудрявцев В.Н. Причинность в криминологии. М., 1969.
3. Сахаров А.Б., Саркисов Г.С. Проблема преступности в современных условиях. Ереван, 1991
4. Тер-Акопов А.А. Преступление и проблемы нефизической причинности в уголовном праве. М., 2003.
5. Территориальные различия преступности и их причины. М., 1988.
6. Гыске А.В. Современная российская преступность и проблемы безопасности общества. Политический анализ. М., 2000.
7. Зелинский А.М. Криминальная психология. Киев, 1999.
8. Кондратюк Л.В. Антропология преступления (микрোকриминология). М., 2001.

Թեմա 6.

Հանցավորության նկատմամբ վերահսկողություն (հանցավորության կանխում)

(4 ժամ դասախոսություն)

1. Կրիմինալոգիական կանխատեսում. հասկացությունը, նպատակը, մեթոդները: 2. Հանցավորության նկատմամբ վերահսկողություն. հասկացությունը, եղանակները: 3. Հանցավորության կանխումը՝ որպես հանցավորության նկատմամբ վերահսկողության եղանակ. հասկացությունը, տեսակները (ընդհանուր սոցիալական կանխում և հատուկ կրիմինալոգիական կանխում, անհատական կանխում):

Հարցեր 1-3 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Հարց 3 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը, վիճակագրական տվյալների, այնուհետև սեմինարի ընթացքում գնահատում հանցավորության կանխման վիճակը ՀՀ-ում

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Ա. Գաբուլյան «Կրիմինալոգիա» (դասախոսությունների տեքստ)

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Аванесов Г.А. Криминология и социальная профилактика. М., 1980.
2. Алексеев А.И., Герасимов С.И., Сухарев А.Я. Криминологическая профилактика: теория, опыт, проблемы. М., 2001.

3. Саркисов Г.С. Объект индивидуального профилактического воздействия в теории предупреждения преступности. Ереван, 1985.
4. Яковлев А.М. Индивидуальная профилактика преступного поведения. Горький, 1977.
5. Литвинов А.Н. Предупреждение преступлений и правонарушений. М., 2004.
6. Гилинский Я. Девиантология. СПб., 2004.

Մաս II

Թեմա 7.

Բռնի-ազրեսիվ մոտիվացիայով կատարվող հանցագործությունների

Կրիմինալոգիական բնութագիրը

(2 ժամ դասախոսություն)

1. Բռնի-ազրեսիվ մոտիվացիայով կատարվող հանցագործությունների հասկացությունը, տեսակները: 2. Բռնի-ազրեսիվ մոտիվացիայով հանցավորության մակարդակը, կառուցվածքը, շարժընթացը: 3. Բռնի-ազրեսիվ մոտիվացիայով կատարվող եզակի հանցագործության պատճառներն ու պայմանները: 4. Բռնի-ազրեսիվ մոտիվացիայով հանցավորության պատճառներն ու պայմանները: 5. Բռնի-ազրեսիվ մոտիվացիայով հանցավորության կանխումը:

Հարցեր 1-5 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Հարցեր 3-5 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Ա. Գաբուզյան «Կրիմինալոգիա» (դասախոսությունների տեքստ)

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Абельцев С.Н. Личность преступника и проблемы криминального насилия. М., 2000.
2. Антонян Ю.М. Насилие. Человек. Общество. М., 2001.
3. Антонян Ю.М. Убийства ради убийства. М., 1998.
4. Антонян Ю.М. Жестокость в нашей жизни. М., 1995.

5. Леонард Берковиц Агрессия: причины, последствия и контроль. СПб., 2001.
6. Аракелян С.В. Семейно-бытовые убийства. Ереван, 2009.

Թեմա 8.

Շահադիտական մոտիվացիայով հանցավորություն

(2 ժամ դասախոսություն)

1. Շահադիտական մոտիվացիայի հասկացությունը: 2. Շահադիտական մոտիվացիայի տեսակները: 3. Շահադիտական մոտիվացիայով հանցավորության մակարդակը, կառուցվածքը, շարժընթացը: 4. Շահադիտական մոտիվացիայով հանցավորության պատճառներն ու պայմանները: 5. Շահադիտական մոտիվացիայով հանցավորության կանխումը: 6. Կոռուպցիոն հանցավորությունը, որպես շահադիտական հանցավորության տեսակ, կոռուպցիայի հասկացությունը, տեսակները: 7. Կոռուպցիայի մակարդակը, կառուցվածքը, շարժընթացը: 8. Կոռուպցիայի պատճառներն ու պայմանները: 9. Կոռուպցիայի կանխումը:

Հարցեր 1, 2, 6, 8, 9 – Անցկացվում է դասախոսություն

Հարցեր 3, 4, 5, 7 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Ա. Գաբուլյան «Կրիմինալոգիա» (դասախոսությունների տեքստ)

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Алауханов Е.О. Криминологические проблемы предупреждения корыстно-насильственных преступлений. СПб., 2005.
2. Волженкин Б.В., Квашис В.Е., Цагикян С. Ответственность за взяточничество. Ереван, 1988.
3. Габузян А.А. Должностные преступления: криминологический и уголовно-правовой аспекты субъективной стороны. Ереван, 2000.
4. Гаухман Л.Д., Максимов С.В. Преступления в сфере экономической деятельности. М., 1998.
5. Маргарян А.Р. Криминологическая характеристика корыстно-насильственной преступности. Дисс. на соиск. учен. степени канд. юрид. наук. Ереван, 2003.

6. Миненок М.Г., Миненок Д.М. Коруысть: Криминологические и уголовно-правовые проблемы. СПб., 2001.
7. Лопашенко Н. Коррупция: содержание, проблемы правовой регламентации. // Уголовное право. 2001.
8. Коррупция и борьба с ней. М., 2000.
9. Максимов С.В. Коррупция. Закон. Ответственность. 2-е изд., перераб. и дополн. М., 2008.
10. Голик Ю.В., Карасев В.И. Коррупция как механизм социальной деградации. СПб., 2005.
11. Максимов В.К., Наумов Ю.Г. Коррупция (социально-экономические и криминологические аспекты). М., 2006.
12. Волженкин Б.В. Коррупция. СПб., 1998.
13. Куракин А.В. Государственная служба и коррупция. М., 2009.
14. Основы противодействия коррупции (системы общегосударственной системы этики поведения). М., 2000.

Թեմա 9.

Կազմակերպված հանցավորություն

(2 ժամ դասախոսություն)

1. Կազմակերպված հանցավորության հասկացությունը, կազմակերպված հանցավորության մակարդակները: 2. Կազմակերպված հանցավորության հատկանիշները: 3. Կազմակերպված հանցավորության կառուցվածքը: 4. Կազմակերպված հանցավորության զարգացման միտումները: 5. Կազմակերպված հանցավորության պատճառներն ու պայմանները: 6. Կազմակերպված հանցավորության կանխումը:

Չարդեր 1-6 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Չարդեր 1-6 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Ա. Գաբուլյան «Կրիմինալոգիա» (դասախոսությունների տեքստ)

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Проблемы борьбы с организованной преступностью: Сборник научных трудов. М., 1990.
2. Организованная преступность. М., 1989.
3. Топильская Е.В. Организованная преступность. СПб., 1999.

Թեմա 10.

Ռեցիդիվային հանցավորություն

(2 ժամ դասախոսություն)

1. Ռեցիդիվային հանցավորության հասկացությունը: 2. Ռեցիդիվային հանցավորության մակարդակը, կառուցվածքը, շարժընթացը: 3. Ռեցիդիվային հանցավորության պատճառներն ու պայմանները: 4. Ռեցիդիվային հանցավորության կանխումը:

Չարդեր 1-4 – Անցկացվում է դասախոսություն:

Չարդեր 3-4 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Ա. Գաբուլյան «Կրիմինալոգիա» (դասախոսությունների տեքստ)

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Ефимов М.А., Шкурко В.А. Рецидивная преступность и ее предупреждение. Минск, 1977.
2. Каиржанов Е. Накипов Б. Рецидивная преступность: состояние и профилактика. Алматы, 1996.
3. Проблемы борьбы с рецидивной преступностью. Томск, 1984.
4. Рецидивная преступность: правовые и социальные проблемы. Сборник научных трудов. М., 1993.

Թեմա 11.

Անչափահասների հանցավորություն

(ինքնուրույն աշխատանք)

1. Անչափահասների հանցավորության մակարդակը, կառուցվածքը շարժընթացը:
2. Անչափահասների հանցավորության պատճառներն ու պայմանները:
3. Անչափահասների հանցավորության կանխումը:

Չարդեր 1-3 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը, այնուհետև լսարանային ցուցադրություն անցկացնում:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Ա. Գաբուզյան «Կրիմինալոգիա» (դասախոսությունների տեքստ)

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Пятницкая И.Н., Шаталов А.И. Девиантное поведение подростков. М., 2003.
2. Ермаков В., Крюкова Н. Несовершеннолетние преступники. М., 1999.
3. Սիմոնյան Տ.Վ. Երիտասարդների հանցավորության կրիմինոլոգիական բնութագիրը Հայաստանի Հանրապետությունում: Երևան, 2007
4. Бабаев М.М., Минковский Г.М. Преступность несовершеннолетних и ее предупреждение. М., 1971.
5. Габузян А.А. Проблемы преступности в Республике Армения в переходный период. Ереван, 2007.
6. Минина С.П. Преступность несовершеннолетних. СПб., 1998.

Թեմա 12.

Անզգուշությամբ կատարվող հանցագործությունների կրիմինալոգիական բնութագիրը

(ինքնուրույն աշխատանք)

1. Անզգուշ հանցավորության մակարդակը, կառուցվածքը, շարժընթացը:
2. Անզգուշությամբ կատարվող հանցագործությունների պատճառներն ու պայմանները:
3. Անզգուշ հանցագործությունների կանխումը:

Չարցեր 1-3 – Ինքնուրույն աշխատանք. ուսանողները ծանոթանում են թեմային վերաբերող գրականությանը, այնուհետև քննարկում խնդրահարույց հարցերը:

Թեմային վերաբերող պարտադիր գրականություն

Ա. Գաբուլայան «Կրիմինալոգիա» (դասախոսությունների տեքստ)

Թեմային վերաբերող լրացուցիչ գրականություն

1. Дагель П.С. Неосторожность: Уголовно-правовые и криминологические проблемы. М., 1977.
2. Жулев В.И. Предупреждение дорожно-транспортных происшествий. М., 1989.
3. Лунеев В.В. Мотивация преступного поведения. М., 1991.
4. Квашис В.Е. Преступная неосторожность. Владивосток, 1986.

Առաջին ընթացիկ ստուգման հարցաշար

1. Կրիմինալոգիայի հասկացությունը, կրիմինալոգիայի՝ որպես գիտության բովանդակությունն ու էությունը:

2. Կրիմինալոգիայի առարկան:

3. Կրիմինալոգիայի կապը իրավաբանական գիտությունների հետ

4. Կրիմինալոգիայի կապը ոչ իրավաբանական գիտությունների հետ:

5. Չանցավորության հասկացությունը:

6. Չանցավորության հատկանիշները:

7. Լատենտայնությունը՝ որպես չանցավորության հատկանիշ:

8. Չանցավորության քանակական և որակական ցուցանիշները:

9. Չանցավորության աշխարհագրություն, էկոլոգիա, քարտեզագրություն:

10. «Չանցագործ անձ» հասկացության հետ կապված հիմնախնդիրները:

11. Չանցագործի անձում կենսաբանականի և սոցիալականի հարաբերակցության հիմնախնդիրը, կենսաբանական, սոցիալական և կենսասոցիալական տեսություններ:

12. Չանցանք կատարող անձանց սոցիալ-ժողովրդագրական հատկանիշները:

13. Չանցանք կատարող անձանց սոցիալ-դերային հատկանիշները:

14. Չանցանք կատարող անձանց պահանջմուքները:

15. Չանցանք կատարող անձանց արժեքային կողմնորոշումները:

16. Հանցանք կատարող անձանց դրդապատճառները:
17. Հանցանք կատարող անձանց հոգեհուզական առանձնահատկությունները:
18. Հանցագործի անձի ձևավորումը՝ որպես եզակի հանցագործության պայման. ֆիլոգենեզ և օնտոգենեզ, պրենանտալ գործոններ:
19. Ընտանիքի դերը հանցագործի անձի ձևավորման մեջ:
20. Ռեֆերենտային խմբեր:
21. Իրադրության դերը հանցավոր վարքագծի մեխանիզմում:
22. Եզակի հանցագործության պատճառների ու պայմանների վիկտիմոլոգիական հիմնախնդիրները:
23. Հանցավորության պատճառների ու պայմանների հասկացությունը (հանցավորության պատճառներ և պայմաններ, հանցավորությանը նպաստող գործոններ):
24. Սոցիալական անոմիայի տեսություն:
24. Մշակույթների բախման տեսություն:
25. Գործոնների բազմաթվության տեսություն:
26. Դիֆերենցիալ ասոցիացիայի տեսություն:
27. Սոցիալական հակասությունները որպես հանցավորության պատճառ:
28. Հանցավորության սոցիալ-տնտեսական գործոնները:
29. Հանցավորության կազմակերպակառավարչական գործոնները:
30. Հանցավորության իրավական գործոնները:
31. Կրիմինալոգիական կանխատեսում. հասկացությունը, նպատակը, մեթոդները:
32. Հանցավորության նկատմամբ վերահսկողություն. հասկացությունը, եղանակները:
33. Հանցավորության կանխումը՝ որպես հանցավորության նկատմամբ վերահսկողության եղանակ. հասկացությունը, տեսակները (ընդհանուր սոցիալական կանխում և հատուկ կրիմինալոգիական կանխում, անհատական կանխում):

Երկրորդ ընթացիկ ստուգման հարցաշար

1. Բռնի-ագրեսիվ մոտիվացիայով կատարվող հանցագործությունների հասկացությունը, տեսակները:
2. Բռնի-ագրեսիվ մոտիվացիայով հանցավորության մակարդակը, կառուցվածքը, շարժընթացը:

3. Բռնի-ագրեսիվ մոտիվացիայով կատարվող եզակի հանցագործության պատճառներն ու պայմանները:

4. Բռնի-ագրեսիվ մոտիվացիայով հանցավորության պատճառներն ու պայմանները:

5. Բռնի-ագրեսիվ մոտիվացիայով հանցավորության կանխումը:

6. Շահադիտական մոտիվացիայի հասկացությունը:

7. Շահադիտական մոտիվացիայի տեսակները:

8. Շահադիտական մոտիվացիայով հանցավորության մակարդակը, կառուցվածքը, շարժընթացը:

9. Շահադիտական մոտիվացիայով հանցավորության պատճառներն ու պայմանները:

10. Շահադիտական մոտիվացիայով հանցավորության կանխումը:

11. Կոռուպցիայի հասկացությունը, տեսակները:

12. Կոռուպցիայի մակարդակը, կառուցվածքը, շարժընթացը:

13. Կոռուպցիայի պատճառներն ու պայմանները:

14. Կոռուպցիայի կանխումը:

15. Կազմակերպված հանցավորության հասկացությունը, կազմակերպված հանցավորության մակարդակները:

16. Կազմակերպված հանցավորության հատկանիշները:

17. Կազմակերպված հանցավորության կառուցվածքը:

18. Կազմակերպված հանցավորության զարգացման միտումները:

19. Կազմակերպված հանցավորության պատճառներն ու պայմանները:

20. Կազմակերպված հանցավորության կանխումը:

21. Ռեցիդիվային հանցավորության հասկացությունը:

22. Ռեցիդիվային հանցավորության մակարդակը, կառուցվածքը, շարժընթացը:

23. Ռեցիդիվային հանցավորության պատճառներն ու պայմանները:

24. Ռեցիդիվային հանցավորության կանխումը:

25. Անչափահասների հանցավորության մակարդակը, կառուցվածքը շարժընթացը:

26. Անչափահասների հանցավորության պատճառներն ու պայմանները:

27. Անչափահասների հանցավորության կանխումը:

28. Թեթևամիտ-անպատասխանատու մոտիվացիայով հանցավորության մակարդակը, կառուցվածքը, շարժընթացը:

29. Թեթևամիտ-անպատասխանատու մոտիվացիայով հանցավորության պատճառներն ու պայմանները:

30. Թեթևամիտ-անպատասխանատու մոտիվացիայով հանցավորության կանխումը:

Առաջարկվող ընդհանուր գրականություն

1. Антонян Ю.М. Психологическое отчуждение личности и преступное поведение. Ереван, 1987.
2. Антонян Ю.М. Жестокость в нашей жизни. М., 1995.
3. Антонян Ю.М. Тени прошлого. М., 1996.
4. Антонян Ю.М. Убийства ради убийства. М., 1998.
5. Антонян Ю.М. Почему люди совершают преступление. Причины преступности М., 2005
6. Антонян Ю.М., Еникеев М.И., Эминов В.Е., Психология преступника и расследования преступлений. М., 1996.
7. Антонян Ю.М., Гульдан В.В. Криминальная патопсихология. М., 1991
8. Биологическое и социальное развитие человека. М., 1997.
9. Габузян А.А. Проблемы преступности в Республике Армения в переходный период. Ереван, 2007.
10. Дубинин Н.П., Карпец И.И., Кудрявцев В.Н. Генетика. Поведение. Ответственность. М., 1982.
11. Зелинский А.Ф. Криминальная психология. Киев, 1999.
12. Квашис В.Е. Преступная неосторожность. Владивосток, 1986.
13. Кондратюк Л.В. Антропология преступления. М., 2001.
14. Кудрявцев В.Н. Генезис преступления: опыт криминологического моделирования. М., 1998.
15. Кудрявцев В.Н. Преступность и нравы переходного периода. М., 2002
16. Криминальная мотивация. М., 1986.
17. Леонард Берковиц Агрессия: причины, последствия и контроль. СПб., 2001.
18. Лунеев В.В. Преступность XX века. Мировые, региональные и российские тенденции. М., 2005, Изд. 2-е, переработанное и дополненное.
19. Лунеев В.В. Мотивация преступного поведения. М., 1991.

20. Механизм преступного поведения. М., 1981.
21. Фокс В. Введение в криминологию. М., 1980
22. Хохряков Г.Ф. Парадоксы тюрьмы. М., 1991.
23. Шнайдер Г.Й. Криминология. М., 1994
24. Шестаков Д.А. Криминология: Новые подходы к преступлению и преступности: криминологические законы и криминологическое законодательство. Противодействие преступности в изменяющемся мире: учебник. 2-е изд., перераб. и доп., СПб, 2006.
25. Яковлев А.М. Теория криминологии и социальная практика. М., 1985
26. Яковлев А.М. Социология преступности. М., 2001.